

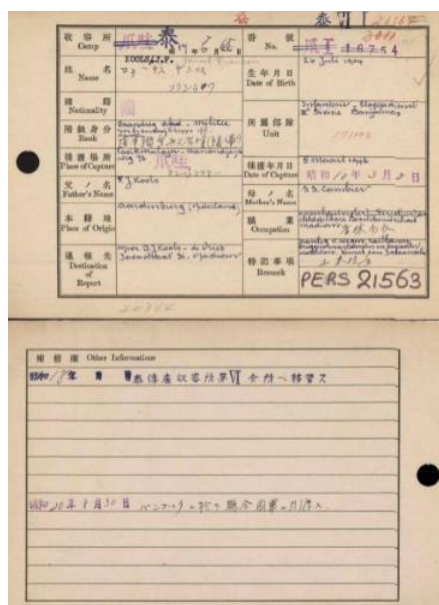
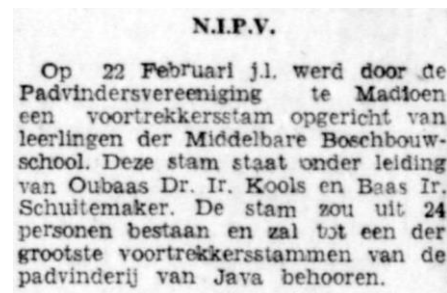
Jannis Kools

Jannis François Kools is geboren op 26 juli 1904 in Aardenburg. Hij was de zoon van Francois Jannis Kools en Sara Suzanna Cambier. Hij trouwde op 2 juni 1928 in Middelburg met Dina Johanna de Vries.

Jannis haalde in 1927 zijn ingenieursdiploma aan de Landbouwhogeschool in Wageningen en trad in dienst bij het Boswezen in het toenmalige Nederlands Oost-Indië. In 1935 behaalde hij de doctorstitel op het proefschrift "Hoema's. hoemablokken en bosch reserves in de residentie Bantam". Opperhoutvester dr. ir. J. F. Kools was inspecteur van het boswezen en werd door het Hoofd van den dienst der Bosschen op Java en Madoera ter beschikking gesteld als directeur van de Middelbare Boschbouwschool te Madioen.

Op 22 februari 1941 werd door de padvinderverseniging in Madioen een voortrekkersstam opgericht van leerlingen van de Middelbare Boschbouwschool. Dr. Ir. Kools was oubaas en Ir. Schuitemaker Baas. De stam bestond uit 24 voortrekkers en was een van de grootste stammen van Java. Hopman Brutel de la Rivière en de oubazen Van der Veer, Eerkens en Kools organiseerden in augustus 1941 een Voortrekkers-Laer op het padvindersterrein te Madioen met 160 deelnemers.

Bij de mobilisatie was Kools vaandrig bij de militie voor bijzondere diensten. Op 8 maart 1942 werd hij krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd. Hij werd als dwangarbeider tewerkgesteld aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op

Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae

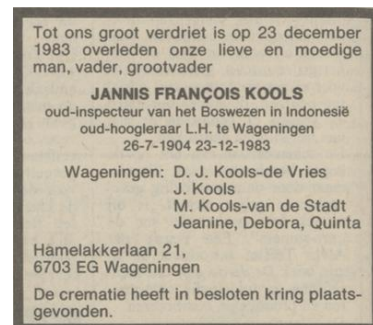
Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspinnen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Na de oorlog werd hij in 1949 benoemd tot hoogleraar in Boshuishoudkunde en Bosexploitatie aan de Landbouwhogeschool in Wageningen, als opvolger van prof. te Wechel.

Op 23 december 1983 overleed hij op 79-jarige leeftijd in Wageningen.

Meer informatie

[Bataviaasch nieuwsblad \(kb.nl\)](#)

[270681 \(wur.nl\)](#)

[269318 \(wur.nl\)](#)

[Haarlem's Dagblad | 30 juli 1949 | pagina 8 - Krantenviewer Noord-Hollands Archief \(courant.nu\)](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Kools | Nationaal Archief](#)

[Soerabaijasch handelsblad \(kb.nl\)](#)

[NRC Handelsblad » 28 dec 1983 - Art. 178 | Delpher](#)

[Soerabaijasch handelsblad » 04 maa 1941 - Art. 234 | Delpher](#)

[Birma-Siam-spoorweg](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

[Registratie Jannis Francois Kools \(uit de periode 1836-1936\) » Open Archieven](#)

[Geboorte Jannis Francois Kools op 26 juli 1904 te Aardenburg » Open Archieven](#)

[Huwelijk Jannis Francois Kools & Francois Jannis Kools & Sara Suzanna Cambier & Dina](#)

[Johanna de Vries & Douwe de Vries & Cornelia de Haas op 2 juni 1928 te Middelburg »](#)

[Open Archieven](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.